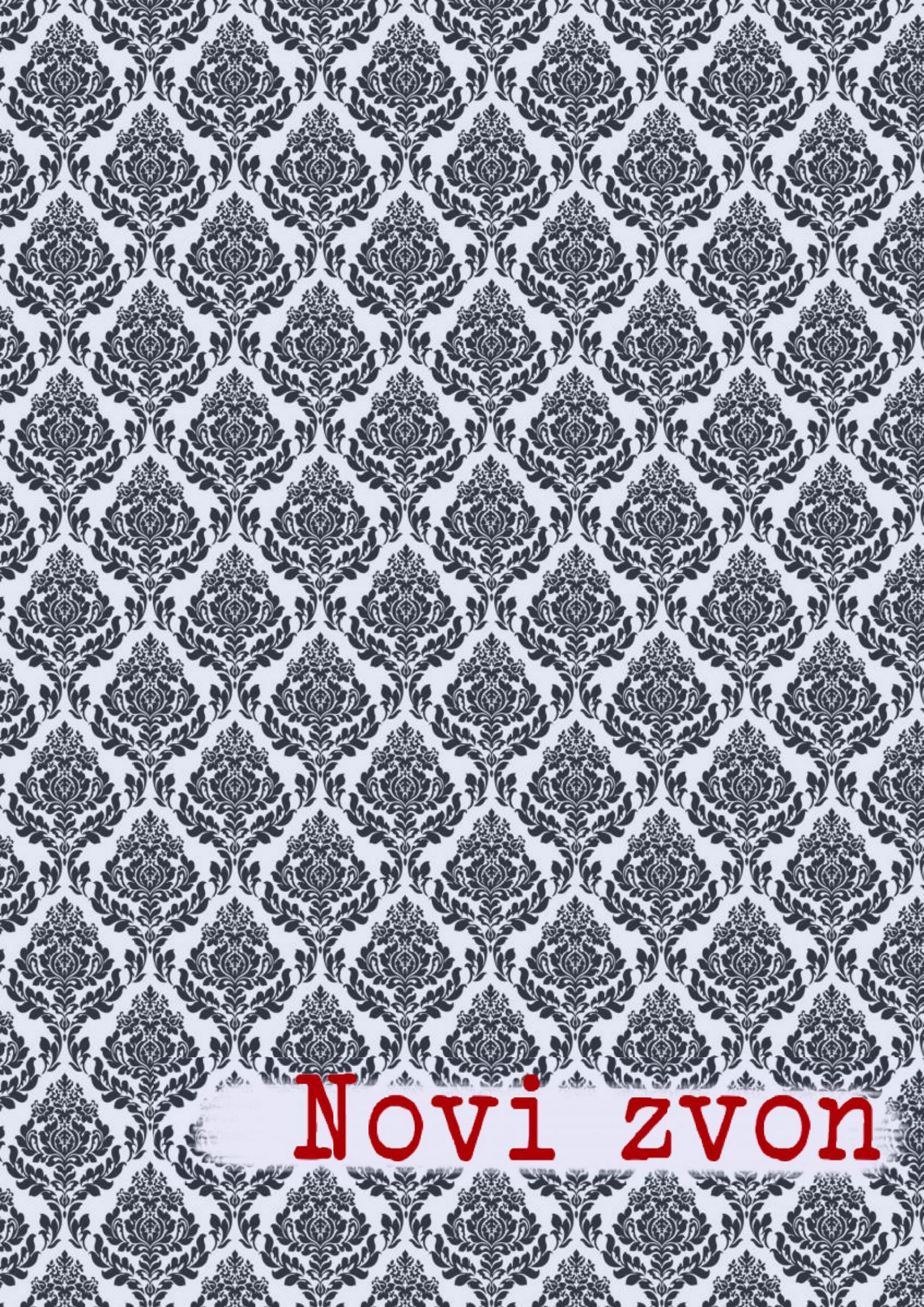

Novi zvon

Neuvodnik

Ker v uredništvu Novega zvona razumemo, da le krčenje (skrbno premišljeno in pod strokovnim vodstvom, kakopak) vodi k izboljšanju, se v tej številki požrtvovalno odpovedujemo novemu uvodniku in tako prispevamo svoj skromni delež k reševanju slovenske kulture, države in vesoljnega stvarstva. Prepričani smo, da boste razumeli našo odločitev in da se boste hkrati strinjali, da je ključno, da se nam s podvojenimi naporji pridružite v plemenitem boju in ustvarite kar največ prispevkov za dvanajsto številko. Namesto novega uvodnika vam torej ponovno ponujamo tistega iz prejšnje številke.

Počasi bomo prilezli do dvanajste številke, ko si bomo lahko čestitali, da že eno leto tlačimo brskalnike in trde diske s svežo poezijo in prozo, in da bomo ta zgodovinski dogodek obeležili kot se spodobi, bo decembrska številka spet tematska (se še spomnite šeste, mmmm?).

Tokrat odpiramo razpis za vse žanre, ki jih literarna veda vzvišeno ignorira ali pa sploh ne ve, da obstajajo. Mogoče pa sploh še ne obstajajo in ste jih izumili naši vrli avtorji? V mislih imamo fanfictione, stripe, znanstveno fantastiko in fatazijska dela, dela za otroke in mladino, cyberpunk, povesti, erotiko, dela, ki so kombinacija dveh žanrov ali pa odpirajo povsem nov žanrski vzorec, ter karkoli drugega, za kar menite, da ne bi našlo poti v berila in predavalnice, pa si vseeno zasluži pozornost in čaščenje. Pričakujemo torej

- ♥ spregledane
- ♥ hibridne in
- ♥ nove žanre.

Prispevke nam do 28. novembra pošljite na elektronski naslov novizvon@gmail.com z zadevo »Za 12. številko«. Veseli bomo, če boste opredelili, v katero izmed zgornjih kategorij in kateri žanr spada vaše delo – seveda pa ne pozabite, da nas pred decembrom čaka še enajsta številka, za katero tudi pričakujemo vaše prispevke!

Novi zvon, letnik I, številka 11

Urednici: Ada Černoša, Gaja Jezernik Ovca

Mentor: dr. Tomo Virk

Oblikovanje: Ada Černoša

Naklada: ∞

Ljubljana, november 2012

Kazalo

Uvodnik	1
Kazalo	2
Andreja Borščak: Spomin na nek čas	3
Andreja Borščak: Grem ...	6
Sandra Erpe: Prodajam svoje telo	7
Sandra Erpe: Oče hčeri	8
Patrik Holz: Odhod, Obesiti koalo	9
Mateja Arnež: <i>brez naslova</i>	10
Mateja Arnež: Zmernost	11
Jernej Kusterle: Osameli sonet, Rdeča zarja	12
Jarnej Kusterle: Sanjam ...	13
Stane Škarja: Spakedrani spaceman	14
Aljaž Krivec: Uisce beatha	15
Anja Radaljac: Degradacija neke češpljice 10	23

Andreja Borščak

Spomin na nek čas

1.

Brez ljubezni –
le koprena bivših sladkih detelj me obdaja –
lebdim in čaram s prsti tvojo glino,
da te predružačim,
da si te obrežem, ker bi te imela,
bila bi tvoje malo malo skrivališče,
jaz grem vate, ko bežiš in ...
... daj prevzemi lev, prevzemi strast, ki ti jo dajem
(kot že dolgo ne),
nočem se postarati v kamen,
nočem, da po meni raste mah in praprotni,
ne, da zakrknem v brezupnem poskusu, odtajati te, odtajati te ...

Kar ti hočem, je dobro in dobro je zakon,
pišem nate svoje dni, brišem vate bolečino,
v tebi se trnje spremeni,
obda se z vatenim ovojem in prijetno boža po koži,
veš da sem iskrena,
veš da sem resnična, resnična kot iz sanj,
ko dvigam k tebi molitev, da počakaj, se predaj, da vztrajaj ...

Moti me, da gledaš svet, kot bi bil iz mrzle šipe,
zavij se k meni v orientalsko tkanino,
počakaj, da vzbrsti popje ...

Pomlad je, ljubimec moj, cveti vsemirje,
ti pa ga opazuješ skozi zadihano okno.

2.

A veš, da na oknu že rdeče cveti?
V mojih rokah je prst,
ki med prsti polzi ...

Kot kri zadišalo je med rjuhami.

Kot kri zadišalo med rjuhami ...
Si isti?

Zakaj si povetil kot blazen oči?

Kot da sva včeraj ljubila se med dlanmi.

Kot da ljubila se med dlanmi ...
Vsa potna,
vsa noro opita od bitke slasti.

Zdaj pa med polkni le rdeče cveti,
ko jih odprem,
spomin zaboli.

Kot nekaj, kar čaka, da kri zadrhti.

3.

*Danes na te stare hiše pada prav posebna svetloba.
Oknice, delno odprte, se prebuja in odpirajo svoje zaspane veke.*

Ko sem se na poti domov peljala mimo stare,
tako stare hiše,
da ji je odpadal omet in so bile oknice obledele
od premočnega sonca in let, ko jih je bičal veter,
sem se spomnila najine ljubezni.

Ne vem, svetloba je bila nekam romantična,
popoldne je izgubljalo moč in tonilo v večer,
sence so postale krajše,
vse je kazalo hišo v lepši luči.

Hruške na vrtu so govorile o sladkosti,
ki jo je nek pretekli mož nabral ženi vsako poletje.
Klop je govorila o radosti,
s katero sta sedela na njej in gledala smeh pred hišo.

Sem se zato spomnila nate?

Nisem govorila s tabo tistega večera.
Nikoli več te nisem poklicala.

Grem ...

... v september,
razmišljam o dežju.

Voda sili v oči,
pljuska v votlih čevljih,
luže ječijo in misli so v prihodnosti.

Pogrešam te,
pogrešam te,
si tu, a kot iz koprene,
oblak me nosi stran,
hitim,
hitim,
nekam tja, kjer se bova dobila
in v božjem miru popila kavo.

Sandra Erpe

Prodajam svoje telo

Prodajam svoje telo.
Morda zato,
ker nič nima več smisla
in morda zato, ker lahko.

Brez denarja in dela
brez dela in avta
brez avta in doma
brez filma in sreče-
a zame je bogastvo
zmožnost peljati svoje bitje čez rob,
ki so ga ustvarili drugi- in vrniti se,
kadar se mi zahoče.

Da. Prodajam svoje telo in vseč mi je,
kako zavladam tistemu, ki ga vzame.

Priznam,
prodajam svoje telo in vredno je toliko,
kolikor hočem.

Priznam,
Prostitutka sem.
Čemu zavist in sram?
Telo brez predajanja užitku-
brez cene, ni vredno prav nič!

In preziram ljudi ki, nas gledajo z viška in zavistno,
ker si sami ne upajo stopiti čez navidezno moralno ograjo
in živeti življenje kot jaz-prostitutka.

Oče hčeri

'Ti kurba zajebana!

Najrajš bi ti gobe razbu!

Njegova ustna votlina –
velika in groba
napolnjena s pojmi;
na tisoče jih je,
in močni so bolj
kot jata čebel,
ki brenči nad tujo glavo.

Njen obraz-spokojen
le jutranja zarja lahko oplazi
sled pogube v njenih očeh,
ki niso poznale sveta
za skalo,
ko zaide mavrica
naivne ljubezni.

Priče pokola- razbiti stoli,
krožniki in polomljena vrata,
poniknejo v smetnjak,
ki vse pogoltne hlastno,
ko pade noč,
tesnoba pa se naseli za vedno
v stene hiše
v tla
v Njeno pohabljeno bit.

Tekla je pred odgovornostjo
in odrezala noge upanju
ananas in korenje
korenje in krompir.

Tuš
obleka
79 kilogramov
in strah...
Pred Njim.

Patrik Holz

Odhod

Vlak prihaja. Sonce vstaja.
Gleda me. Ne razumem.

Živim

Ali odhaja?

Kolo se zavrti. Vse se stemni.

Že na obzorju vlak drsi.

Ne razumem.

Stojim.

Gledam.

Nemim.

Črne hiše, črna trava.

-

Sonce zadrži, zaokroži čas

In srce v okameneli obstoj.

Vlak prihaja. Sonce zahaja.

Me gledaš ?

Obesiti koalo

Obesiti koalo, obesiti koalo.

Bordeli rojstnega dne.

Homoseksualnost

povzroča zobobol ...

... predvsem moška.

Stražiti črnce – ne sovražiti.

Pozor, nevarnost visoke napetosti.

Smo strpni ali nismo strpni ?

Kdo, gospod Plemeniti ?

Ženska = neenakopravnost.

Nasilje nad živalmi ...

Ups, nad ženskami.

Arabija, religija

Ustvarja obglavljenja ...

Sanje o Magdaleni.

Sanje o Mariji.

Sanje o Popolnosti !

Vse je Nič.

Mateja Arnež

Kaj ko bi lahko zagrizla v porumenele liste knjig?
Vsebina bi se vdala pod težo mojih zob,
vsaka beseda bi postala jaz.
Kaj ko bi lahko s teboj postala Eno?
Ne za nekaj minut užitka,
Za vedno.
Spojila bi se s tabo,
Vsak neznaten delček mene
Bi pronical po tvojih žilah.
Nikdar več ne bi bilo treba ljubiti te najine ljubezni.
Ne bi se več razraščala
Kakor bršljan po starih stavbah,
Ki že dolgo niso več vredne,
Da bi jih varoval.
Ne bi se bilo treba hraniti z neumnimi pozornostmi
In izgubljati drug drugega v banalnosti rutine.
Vse bi bilo otročje preprosto.
Jaz bi bila ti.
Ti bi bil jaz.
Ljubezen bi se izgubljala
kot midva drug v drugem.
Dokler je ne bi bilo več.
Niti za ščepec.

Zmernost

Zadržati milni mehurček.

Preplesati nevihto.

Zaspati sončna jutra.

Ne.

Vse ima svoj red.

Nič ne gre obratno.

Nič ne gre narobe.

Nič ni večno.

Balzam za razpokano srce,
dnevna doza ledu za srečneže.

Jernej Kusterle

Osameli sonet

Samota mi razjeda dušo rahločutno,
ne trpim je svinje, ki se valja v blatu;
čas kolin je, režem vanjo krvoločno –
sprava z dušo, ko jo nosim na podplatu.
Naj občuti gnus, kot jaz, boječe...
Srh me spreletava, ko vse bliže je ta dan...
Za mizo dobrot ji ne pustim pogače,
grabi po tej jedi, a je vsak upor zaman.
Vračam ji za bridkost, ki jo čutim.
Naj živi v bedi, kot sem dolgo živel jaz;
obraz njen bled naj z ognjem izgine,
pozabi pamet strast, ko ji ruvam korenine.
Ko trpi, z nasmehom gledam njen izraz,
naj ostane le prikazen, ko bistvo njeno zrušim!

Rdeča zarja

Ne oblačim resnice, me ne moti golota,
v svetu laži golta me gorki srd;
sekam s pogledom preko života,
svet mi vse jemlje, zdim sreči se grd.
Bijem se z egom, ta mi jemlje kisik,
sovražim, da krade mi bridki neznanec.
Branjevka sili kupit me štrik,
bitka konča se, ko pade kovanec.
O, zarja rdeča!
Plen postal je lovec, lovec plen,
jeklo je raztopil ogenj mojega pogleda;
nihče več duši ne pusti kazati kolen,
nedolžen slavček postal je z leti ujeda.
Krmil sem ptiča, z nadvlado mi vrača,
naj Had ga vzame, vraga, pogana;
je vest, ki je v meni nečista krastača,
s tisoč poljubi podgana ostane podgana!

Sanjam ...

Skupaj s svojimi sanjami sem selil silo sle,
sledile so sajaste strasti, sledovi sadomazo scene.
Sedanjost...
Sopotja se spletajo s skritimi stihi,
sovpad sonca s senco.
Sreda... Slepi se slepijo,
sledijo solzam sladkim skozi svetlobo.
Sobota... Smrt se sliši,
spokoj srečnim, spuščajo si sidro.
Svoboda se slečena spravlja s sodbo,
sešiva si spoznanje s spolnim stikom;
sadi strah.
Soneti svetijo se speti suhi strugi,
slapovi strašni se selijo sestreljeni s streli,
slabijo stoične skupine s stopnjo spečih signalov.
Starec sključen sloni,
sedi...,
se sili sovražiti slavospeve svoje slaboumnosti.
Strahoten srd spozna sojetnika,
slovo spravi, spoznanja strast!
Sanjam ...

(Pesmi so iz zbirke Neskončne poljane digitalnih misli in objavljene z avtorjevim privoljenjem.)

Stane Škarja

Spakedrani spaceman

Zakaj sploh pok?

Skupki se razvrstijo brez razloga?

A ko se zbudim, me vendar predrami občutje zvezdnega neba,
In ko zaspim, zaspim v sublimnosti Vesolja

Zvezda podnevi, zvezde ponoči ...

Daje sij, vzamejo dan!

Velike ali majhne, uničujejo ali dajejo življenje? Oboje?
Nasilna zgodovina vesolja opraviči nasilno zgodovino Človeka?

Aljaž Krivec

Uisce beatha

Nikoli ni maral te pijače. Razen kakšnega kozarca vina po slavnostnem kosilu in kakšnega domače pridelanega žganja, ki ga je „zakuhal“ kateri od prijateljev, se njegove brbončice niso skoraj nikoli spogledale s kapljicami alkohola. Ni vedel kaj se skriva za besedami *scotch*, *malt* ali *blended*, vedel je le za Škotsko, Irsko, Kanado in Ameriko.

Se je pa nekega dne, davno nazaj, odločil, da bo končno pregledal podstrešje iz katerega je že nekaj mesecev bilo slišati nenadne in nenavadne zvoke, ki so prihajali vse do dnevne sobe in spalnice. Kot je obljubil ženi, se je takrat vzpel po provizoričnih stopnicah, kosih lesa, na katerih so počivale že davno strjene zaplate malte, ki je padla nanje, ko so urejali strop dnevne sobe. Ko se je z nemalo strahu le prebil do zaprašenega podstrešja mu je v oči padlo gnezdo golobov, ki so se zaredili tik pod streho. Ko jih je uspel odgnati in zadeliti luknjo v kotu sobe, skozi katero je ta svojat našla pot, da si je uredila udobno domovanje, je namenil še nekaj pogledov po celotni etaži. Sprehodil se je čeznjo, medtem ko so mu pod delavskimi škornji, ki jih je obul zavoljo morebitnih trsk in žeblicev, ki so še vedno polnili celotno nadstropje, pokali črvi kosi lesa in polomljeni zidaki, ki so ostali od gradnje. Pogledal je skozi zaprašeno podstrešno okno, udaril vanj in prah je padel po tleh. Pogledal je po sedaj že nekoliko prijetnejšem prostoru in v kotu zagledal svojo staro kitaro. Ko je zagledal staro glasbilo, ki ga je spomnilo na strogega učitelja, ki je skozi svoja debela očala svojega natančnega pogleda in drobnih oči zrl v note že pošteno obglodanega notnega zvezka *Fernando Sor – Valčki in menueti*, je njegovo telo prešel močan val zadovoljstva. Takrat ni in ni mogel ujeti pravega ritma. Ali je čakal predolgo, ali sploh ni čakal. Ko je vseeno uspel narediti letnik, so vsi z navdušenjem sprejeli njegovo izvedbo neke skoraj dvesto let stare skladbe. Ampak mož je že takrat vedel, da bo v notah vselej videl samo note. Po nekaj letih, ko je še kar poskušal ujeti pravi ritem, zaigrati na prava čustva je obupal in kitaro med selitvijo v lastno hišo bil odložil v kot podstrešja, kjer je ostala vse do tistega dne.

Po vseh letih je v roke vzel kitaro. Zabrenkal je na zaprašeno glasbilo. Bilo je popolnoma razglašeno. Mirno je uglasil tri zarjavele in tri porumenele strune, katerih zvok je bil le žalosten ostanek let, ko je ta kitara v težkem kovčku vsak teden romala od malega stanovanja do glasbene šole in nazaj. Pred očmi se mu je izrisalo notno črtovje. Počasi se je izrisal violinski ključ in začetna celinka na najvišji črti. Note so se začele izrisovati vedno bolj suvereno. Takti so si sledili kot vagoni tovornega vlaka, ujel je nekaj osmink, nato nekaj četrtnink, pa vmes kakšno polovinko. Lovil jih je, in nobena se ni izmuznila, vse so mu zlezle v prste v točno pravem trenutku. Zlagale so se v prelep balet prstov, ki so bili otrdeli zaradi vsega drugega kakor vestne vaje. Sedaj se je melodija, ki jo je znal že na pamet, ponovila, gledal je svoje roke, in v njih ni videl ureznin, rumenih nohtov in temne goste dlake, temveč so se mu pred oči

prikradle, mehke, nežne roke, ki niso še nikoli držale debelih tramov, ki niso nikoli menjavale avtomobilskih gum in žagale lesa za balkonsko ograjo. Ko je odzvenel poslednji akord je na koncu rok spet nosil svoje stare dlani.

Mož se je prestrašil. Melodija, ki je nikoli ni uspel ujeti in, ki je bila vselej prehitra ali prepočasna se je tokrat zlila z njegovim duhom in telesom. Prepoten se je vstal in s solzo pod levim očesom postavil kitaro nazaj v zaprašen kot, ne vedoč kdaj jo bo naslednjič prijel v roke. S seboj je vzel le bombažno lutko, ki jo je videl obešeno na enega od tramov podstrešja.

Ko je prišel dol, ga je žena vprašala, če je vse uredil tako kot je potrebno. Ko je pritrdil, je rekel da mora na kratek sprehod, vprašala ga je, če je vse v redu, ko ji je odgovoril, da je, je nadaljevala z branjem časopisa, mož pa je zapustil sobo.

Na sprehodu po svojih goricah je v daljavi zagledal makadamsko cesto. „Koliko let se že vije med temi griči?“. V naraščujočem obupu so se hribi in gore, ki jih je zrl, začeli spreminjati v peščene ure, v katerih je pesek imel še veliko za preteči, pa vendar se je vztrajno kopicil v spodnjem delu te steklene naprave.

„Štirideset let“ si je rekel. „To dandanes ni nič“, kljub temu se je počutil tako zelo starega. Nato je še enkrat pogledal proti gričem, ki so začeli dobivati svojo izvirno podobo. Šele takrat je spoznal, da je nebo dobivalo neko čisto posebno barvo, ki mu je bila od nekod tako zelo znana. Prva asociacija je bil njegov oče. Spomnil se je njegove delavnice in neke posode z lepilom, ki je nosilo to barvo. A ni začutil ničesar. Iskal in iskal je točno ta vzorec. Spomnil se je materinega krila, sestrinih las. A nič od tega ni dopustilo diha olajšanja. Spomin mu je taval po rojstni hiši. In takrat se je spomnil. Star je moral biti kakih pet let. V kuhinji sta sedela njegova starša, njegov stric z ženo, eden od dedkov in obe babici, tam je bil tudi boter in mamina prijateljica iz otroštva. Bilo jih je še več, a se jih ni mogel spomniti, spomnil pa se je, da je ob robu mize stala napol prazna steklenica viskija, pripravljena na nazdravljanje ob rojstvu njegove sestre. Sedaj je lahko svobodno zadihal, to je bila barva, ki jo je iskal, to je bila barva tistega viskija.

V njem se je nekaj premaknilo. Odhitel je domov, bežno pozdravil ženo, ki je pospravljala posodo. Besno je začel brskati po kupu starih revij, ki jih je shranil v kleti. Na naslovnici ene od teh je bila fotografija najstarejšega viskija na svetu. Zgodbo o destilarni *Aisla T'Orten* je prebral vsaj desetkrat. Ko je iz zapisa nekako uspel izluščiti vse potrebno je šel nazaj v kuhinjo in ženi rekel, da se vrne čez dan ali dva. Žena, ki ni bila vajena takih izbruhov se je sprva prestrašila, nato pa si je rekla „da se le vrne čez manj kot pet dni“.

In mož se je vrnil čez tri dni. Avto in prikolico je imel polno lesa ameriškega hrasta, ječmena, nenavadnih kovinskih posod ... V pritličje je hodil le spat in jest, sicer pa se je ves čas zadrževal v kleti. V nekaj dnevih si je uspel skupaj zbiti sode in sestaviti pravo majhno destilarno. Pod okno kleti je celo obesil lutko, ki jo je nekaj dni pred tem našel na zaprašenem podstrešju. Nato je porabil še nekaj dni, da je

namočil ječmen, ga posušil, zažgal tisto šoto, ki jo je moral iskati v tujini, po nekaj mesecih je končno bil pred glavnim delom – staranjem.

V jamo, ki jo je izkopal zadaj za svojo hišo je odvrigel ključ od kleti, da ga ne bi kak trenutek slabosti premagal in bi tako brezglavo odhitel v klet. Ko je ponovno napolnil luknjo z zemljo, je na viski hitro pozabil. Življenje je spet ubralo stare tirnice. Ženo je minil strah, saj je njen mož spet postal takšen kot je bil vselej: tih, zadržan in brez kančka navdušenja. Spet je popoldneve po službi preživel v dnevni sobi in bral časopis ter gledal televizijo.

Med čakanjem se je le redkokdaj spomnil na nastajajoč viski, ki ga je hranil v kleti. Vedel je, da je to pač naložba za prihodnost zaradi katere si ne splača beliti glave. Večkrat pa se je spomnil svoje „izgubljene“ kitare, a nikoli ni zbral dovolj poguma, da bi jo odšel ponovno iskati na podstrešje in to mu je bilo po svoje tudi prav.

Leta so minevala. Kot delavec z benificiranim delavnim stažem se je smel nekoliko prej upokojiti, misleč, da bo teh nekaj let prednosti lahko izkoristil za mirno življenje v lastni hiši. Vendar je že po nekaj mesecih ugotovil, da je tako življenje zanj še težje od zgodnjega vstajanja, prekratkih odmorov za malice in kosilo in odvisnosti od strogega urnika in strogih nadrejenih. Z ženo sta uspela zbrati nekaj denarja za daljše počitnice, ki pa so minile tako kakor je minevalo njuno življenje, staro drevo, ki ne poganja cvetov. Tudi ženi ni ustrezalo, da je mož cele dneve životaril. Kadarkoli se je znašla v dnevnem prostoru, se je sprehajal po sobi in prestavljal razne predmete, ki so se nabrali v njunem domovanju skozi dolga leta skupnega življenja. Sčasoma je morala biti pomirjena že takrat, ko je videla, da ima v rokah časopis ali knjigo, ali če je gledal televizijo.

Nekega dne se je žena odločila, da bo poskušala spremeniti nastalo stanje. V naslednjih mesecih ga je tako rekoč prisilila, da je prisostvoval izletom upokojencev, poklicala je njegove znanke in kolege, poskušala sta podoživeti mladost in tako je od nekod pripeljala star možev motor, hodila sta v kino in na dolge sprehode. Za nekaj mesecev se je mož tako uspel razvedriti, vendar je navdušenje kaj kmalu začelo pešati. Mož ženi ni uspel razložiti, da se mu zdi kakor da bi izgubil stik sam s seboj. Da potrebuje nekaj kar mu bo povrnilo stare želje in spomine.

Zdržala je še kakšno leto, nato pa je v joku začela polniti kovčke, torbe in vrečke in odšla. Ni mogla prenašati neodločnega moža, ki ji je iz dneva v dan postajal večna uganka. Nekje v sebi je mislila, da se bo po nekaj mesecih vrnila, če seveda ne bo dobila klica, ki bi od rotnja in moledovanja odmeval po celi bratovi sobi, v kateri bo ta čas živel. Mož je stal pred oknom in gledal odhajajoč taxi v katerem je videl zgolj obris ženske, ki se trese in si obraz prekriva z velikim robčkom. Ko je taxi izginil za drugim ovinkom ceste, ki je vodila od njunega doma se je apatično obrnil v stran od okna. Zalotil se je pri tem, da je le še sedel na fotelju in strmел predse, brez da bi sploh o čem razmišljal. Nato je spet stopil proti oknu in zagledal nebo prav takšne barve kot je bilo tisto pred skoraj dvajsetimi leti.

Tako se je po skoraj dvajsetih letih spomnil viskija. Razmišljal je: „ves ta čas sem lahko mirno čakal, prepričan sem bil, da se bom viskija po dvajsetih letih resnično razveselil, zdaj pa vidim, da se ga sploh ne bom razveselil ... rešil me bo“. Mož je tehtal svoje prihodnje odločitve. Ni bil popolnoma prepričan, če naj čisto zares izkoplje ključ, ki so ležali nekje za hišo. Pomislil je kako bodo minevali sledeči meseci, če to stori. Ni želel samo sedeti v kleti in gledati v sode, saj mora nenazadnje počakati še nekaj mesecev, da bo viski zares dovolj star.

Uspel se je prepričati, da z naslednjim korakom vsaj še malo počaka. Tako se je odpravil na kratek sprehod skozi bližnjo vas. Ustavil se je v gostilni v kateri je večkrat pojedel klobase ali golaž, preostanek mirne in prazne poti do moževe hiše pa je minil v razmišljanju o viskiju. Nenenehno se je spraševal, če bo dobrega okusa, če se mogoče ni preveč navzel tistega hrasta, če je vse sode dobro zbil. Razmišljal je o tem, kako kruta je lahko usoda življenja, če mogoče ječmena pred skoraj dvajsetimi leti ni dovolj dobro namočil in bo viski tako popolnoma zanič.

Moževi dnevi so se tako prevešali le med dolgim spanjem in dolgimi sprehodi, viski mu sčasoma ni več šinil v glavo, saj je bil nenehno tam. Vsakih nekaj dni je zbral toliko moči, da je za majhen denar kateremu od znancev ali kolegov popravil kakšno napravo, tako, da je imel kaj za pod zob in, da je lahko plačal račune, ki so se iz meseca v mesec nižali.

Večkrat se je poskušal zamotiti. Tako se je sčasoma začel po cele dneve zadrževati pred svojo hišo od koder je gledal jate ptic in si iz likov, ki so jih le-te risale začel izmišljati zgodbe. Nekega dne je sprevidel, da so mu ptice povedale že vse in tako je moral najti novo zaposlitev. Tako je kak dan presedel v gostilni in gledal ljudi, ter predvideval njihove življenjske zgodbe, vendar tudi to ni trajalo, saj je bila klientela v vaški gostilni takorekoč stalna, pa še velik delež gostov je dejansko poznal.

Nekega dne se je odločil za velik podvig, ter je tako ponovno krenil na podstrešje. Stopnic se je loteval s pravim obupom in nič kaj bolje se ni počutil tudi takrat, ko je ponovno zagledal svojo kitaro. Vzel jo je v roke, da bi ponovno zaigral melodijo, ki jo je nazadnje igral dvajset let nazaj. Vendar tega občutka ni bilo mogoče priklicati. V tem času je kitaro že tako rekoč razpadla. Ko jo je prijel v roke je videl, da se je ne da več uglasiti, da se je iz neznanega razloga v njen trup izdolbla velika luknja in, da jo grizejo črvi. Mož je v upanju, da bo čez dvajset let s kitaro vse v redu, glasbilo ponovno odložil v kot in se vrnil v pritličje.

Imel pa je to srečo, da se je narava začela nagibati v jesen in, ko je izčrpal vse možnosti, da bi se zamotil, je moral počakati le še kakšnih deset dni. Pomislil je, da bo lahko nekaj več kot en teden zdržal, pa četudi bo buljil v sode, ki že tako dolgo počivajo v kleti. Tako se je odločil, da bo vzel lopato in odkopal davno zakopani ključ od kleti z viskijem.

V vrtni uti je našel točno tisto lopato, ki jo je uporabil pred skoraj dvajsetimi leti. Nekoč zeleno prebarvana železna lopata je sedaj ležala pred njim popolnoma

zarjavela in z zlomljenim ročajem, vendar se je vseeno odločil, da bo jo uporabil za svoj drugi velik podvig.

Ko je stal zadaj za hišo je takoj zagledal prostor kamor je zakopal ključ. Zemlja nad njim je bila, kakor nad grobom, nekoliko dvignjena. Bila je že čisto zaraščena, saj je zaradi višine ni bilo moč pokositi s kosilnico, koso pa je uporabil le vsakih nekaj let. Tako je iz vrtno ute vzel še koso, lepo pokosil tisti kupček zemlje, odpadno travo odnesel v kompost in nekaj časa z zadovoljstvom opazoval prizor pred seboj. Nato je ves tresoč v roke vzel lopato in z zaprtimi očmi odkopal kup zemlje pred seboj. Ko je skopal skoraj meter globoko luknjo, je začel brskati po kupu zemlje, ki je nastal ob njem, da bi našel davno pozabljeni ključ. Ključa ni bilo v prvih grudah zemlje, tudi v drugih ne. Imel je že čisto rjave roke, po katerih se je plazil deževnik, ključa pa še vedno ni bilo nikjer. Še enkrat je premetal kup zemlje vendar ključa ponovno ni našel. Kot obseden ga je začel iskati v svojih hlačnih žepih, nekajkrat je pregledal celo svojo lopato in sveže pokošeno travo v kompostu, vendar tistega koščka železa še vedno ni našel, z lopato v roki je panično tekel po celem posestvu in odkopal vsak nekoliko izbočen del zemlje, vendar ključa ni bilo nikjer. Odšel je v hišo in začel jokati. Šel je do kleti, vendar je bil prešibak, da bi lahko vlomil v lastno klet. Ponovno je šel za hišo in še enkrat premetal celoten kup zemlje. Ključa spet ni bilo. Nato se je obrnil proti luknji, ki jo je skopal in na njenem dnu je ležala majhna tablica z napisom *Hiti počasi*, "Obesek!" je zakričal mož in ga pobral z zemlje, vrvica, ki je bila zvezana na obesek pa je za seboj iz zemlje potegnila star zarjavel ključ. Mož ga je poddržal in potežkal v roki, ter gledal vanj z blaženim nasmehom.

Da bi še dodatno stopnjeval že tako ali tako nepopisno pričakovanje se je odločil, da bo ključ z obeskom spravil v žep in zemljo, ki jo je odkopal, ponovno vrget v luknjo pred seboj. Ko je to storil se je pred njim izrisala zaplata zemlje brez trave. Pomislil je koliko časa bo moralo miniti, preden bo tukaj spet zrasla trava.

Vedoč, da med njim in viskijem ne stoji nič razen vrat do katerih ključ nosi v žepu, je mož odhitel proti kleti. Ko je stopil v pritličje, etažo hiše v kateri se je takorekoč odvijal lep del njegovega življenja, to ni bil več isti prostor. To ni bil prostor ženinih kosil, pogledanih filmov, prebranih knjig, krikov ob nogometnih izidih, zvena lokalne radijske postaje, čivkanja pokojnega škrjančka iz kletke, smeha ob bratrančevih opolzkih šalah, to sobo je zasenčila klet z viskijem. Vseeno bi mu bilo, če tega prostora ne bi bilo, kaj šele prvega nadstropja na katerega se ob trenutnem vzdušju sploh ni spomnil, zdaj se je njegova misel sukala zgolj okoli kleti.

Odprl je vrata pred stopnicami, ki vodijo v klet. Po stopnicah je stopal počasi, saj se je bal, da bi se zaradi pretiranega navdušenja skotalil vse do kleti. Njegova glava je bila polna najrazličnejših misli, vse pa so se vrtele okoli plemenite pijače, ki ga je čakala v kleti. "Končno bom videl sode ... še par dni pa bo ... le kakšnega okusa je? ... se je splačalo čakati? ... bi bil res greh, če bi si ga privoščil kak dan prej? ... da le imam pravi ključ v rokah ...". Ko je stopil pred zadnja vrata, ki so ga ločevala od sodov pa se je ustavil. "Naj res že odprem vrata?". Ni vedel od kod prihaja njegov dvom, nič ga ne bi smelo zadrževati. Nenazadnje se tudi deset dni pri staranju ne bi

poznalo, tudi počakal bi lahko, če bi se mu vsak dan čakanja zdel tako zelo pomemben. Pa vendar je mož tudi tokrat, kakor skozi celoten proces izdelave viskija zaupal svojim občutkom "Če mi nekaj ne dovoljuje, pa bom počakal".

Tako se je mož nekoliko olajšan odpravil v pritličje. Ta etaža je tokrat izgubila še tisto malo duše kolikor je je imela pred tem. Svoje žene se niti spomnil ni, vse v sobi pa se je obarvalo v sivo. Bilo pa je nekaj predmetov, ki so začenjali dobivati svoje prave barve. Zlata ura, ki mu jo je za osemnajsti rojstni dan podaril oče in, ki jo je ta nosil odkar je mož pomnil, je sijala iz te sivine, celo črnobeke fotografije njegovega otroštva so pridobile neko čisto posebno barvo, naenkrat se je zasvetila materina broška, ki si jo je shranil za spomin, dedkova pipa, njegova ruta iz osnovne šole, a nobenega od teh predmetov se ni mogel dotakniti. Vsakič, ko jim je približal svojo dlan je občutil vroč zrak, ki je vel od njih in mu govoril, da se bo opekel, če se bo le poskušal česarkoli dotakniti.

Odšel je v spalnico, ne vedoč zakaj, vendar je čutil potrebo po tem da leže na posteljo. Niti približno si ni mislil, da bi ob vsem kar mu je preletavalo glavo lahko zaspal, vendar se je zgodilo ravno to. Kaj hitro so njegove možgane preletele sanje. Izrisala se mu je podoba nekega dne iz otroštva. Vedel je, da gre za otroštvo saj ni sonce nikoli kasneje tako močno sijalo. Pred njim se je začel izrisovati gozd v katerem je preživel dolge dneve ob plezanju na drevesa in čakanju na srne in zajce. Postajalo mu je bolj in bolj jasno za kateri dan gre. Tekel je čez korenine, ki so mu otežkočale pot, ob tem pa se je bolj in bolj približeval potočku v katerem sta s sestro kasneje gradila majhne mlina. Tik pred potokom je nerodno stopil in tako se je začel kotaliti proti vodi, spomnil se je, da je takrat padel v potok in ves umazan pritacal domov, tokrat pa ga je nekdo zgrabil za nogo. Zazrl se je za hrbet in tam je stala njegova žena, buljila je vanj z grozljivim pogledom, ki je v možu vzbujal močan občutek krivde, zaprta usta so ji začela rasti in rasti in iz njih je padel dolg goreč jezik, ki ga je ovila okoli vratu malemu dečku, iznenada je bilo vse črno, nakar se mu je pred oči prikazala lutka, ki jo je imel obešeno v svoji kleti. Lutka je nato izginila, naenkrat se je nahajal v očetovi delavnici. Pogledal je okoli sebe in videl tri stole, ki so stali ob strani. Spomnil se jih je, to so bili stoli, ki jih oče naredil, da bi krasili domačo jedilnico. Zadnjemu, četrtemu je oče ravnokar dodal nogo in povedal sinu, da se lahko usede nanj, da vidi, če je udobno. Sprehodil se je proti stolu in sedel nanj, ko se je obrnil k očetu, da bi ga pohvalil je pred njim ponovno visela lutka, ki jo je videl nekoliko prej, ta pa se je počasi spremenila v mrtvega starega moža v črni obleki, ki je sedel pred njim. To je bila podoba, ko je zadnjič videl svojega očeta v krsti. Ves obupan si je s svojimi ročicami prekril oči in zaihtel. Ko se je nekoliko umiril je umaknil svoje roke, ki jih je že krasil poročni prstan, ki ga še kar ni snel. Zbudil se je.

Ne da bi poskušal razumeti sanje, ki so ga popolnoma utrudile se je mož odločil, da bo vseeno krenil v klet, ne glede na to kaj bo ob tem čutil. Pet dni bo tako ali drugače moral zdržati.

Brez nadaljnjega odlašanja je odšel v klet, brez premisleka odklenil vrata in jih odprl. Pred njim se je izrisal skoraj takšen prizor kot se ga je spominjal izpred dvajsetih

let. Vsi sodi so bili na svojih mestih, celo kozarec in steklenice so ostale tam kjer jih je pustil, edina razlika je bila v tem, da je klet bila neverjetno prašna in da je v njej mrgolelo mrtvih pajkov in polnih pajčevin.

Po tem, ko je vsaj kakšno uro brez kakršnekoli misli zrl v sode, je uspel zbrati dovolj razuma, da se je odločil, da očisti prostor v katerem se nahaja. Iz pritličja je prinesel metlo, smetišnico, celo sesalnik in brisalec za prah, ter za temeljito čiščenje kleti porabil tako rekoč ves dan.

Drugi dan je minil nekoliko bolj monotono. Zjutraj je mož dobri dve uri buljil v sode in si ves čas poskušal predstavljati kakšnega okusa bo imela tekočina, ki se skriva v njih. Viski je nazadnje pil že zelo dolgo nazaj in tako ni niti vedel kaj naj pričakuje. Bal se je samo tega, da bo imel okus po lesu. Upal je na bilokakšen priokus, ki bi njegovo pijačo naredil zares posebno. Vseeno mu je bilo, če bi to bil priokus vanilije, višnje ali celo piva, glavno je, da bi ga lahko zaradi nečesa razložil od ostalih viskijev. Ko so mu misli pošle se je odločil, da se bo odpravil na sprehod. Na sprehodu pa so se mu začele kopičiti popolnoma enake misli in tako je ponovno razmišljal o svoji pijači. Bo kislá? Bo sladka? Bo pribila pivčevo telo ob stol že ob malem požirku? Tako se je kaj kmalu vrnil nazaj v klet, kjer so ga podobne misli spreletavale vse do večera.

Mož naslednjih nekaj dnevov ni imel nobenega miru pred samim seboj. Vsak dan so ga spreletavale podobne misli in vsak dan je še kako uro več preživel v svoji kleti. Sanjal ni več ničesar, saj je bilo vse kar se mu je podilo po glavi zvok pretakanja viskija v steklenico. Zadnji večer pred odločilnim dnevom je celo pozabil oditi v posteljo in tako je celotno noč preživel na klopci pred svojimi sodi.

Ko se je skozi majheno zamreženo okno kleti prikazalo sonce, se je mož odločil, da bo viski poskusil točno ob dvanajstih opoldan. "Dvajset let" si je dejal "Točno dvajset let je minilo odkar sem v te sode zlil vodo življenja ... mislil sem, da bo težko počakati, vendar razen zadnjih nekaj dni ni bilo nič posebej težko". Vsakih nekaj sekund je pogledal na uro in tako je prebil nadaljših pet ur v svojem življenju. Ko je videl še zadnji premik minutnega kazalca kar ni mogel verjeti svojim očem, "dvanajst" si je rekel in vstal. Iz majhne mizice si je vzel steklenico, natančno pregledal, če je čista in jo nastavil pred sod. Odprl je pipico skozi katero so stekle prve kapljice tekočine, ki je dvajset let čakala, da pride na svobodo. Pred njim se je svetlikala barva, ki jo je čakal dvajset let, barva tiste davne jeseni in barva tistega davnega viskija. Mož je v sebi začutil takšno moč, kot je ni čutil nikoli poprej. Napolnil je steklenico. Vzel jo je s seboj do klopce ob kateri si je že nekaj dni poprej nastavil kozarec. Slednjega je vzel v roke in ga do četrtrine napolnil z barvo jesenskega neba. Steklenico je postavil nazaj na malo mizico in se vrnil do klopce. Kozarec je dvignil pred svoje oči in ga nekajkrat pozibal, tekočina se je prelivala in s seboj vlekla značilno barvo. Kozarec je približal k jeziku in ga v hipu izpil.

Ni mogel verjeti svojim brbončicam „To je najslabša stvar kar sem jih pil v svojem življenju!“, izpljunil je ves viski, ki mu je dražil usta in vrgel kozarec ob tla, da se je razletel. V obsednem stanju je v roke vzel sekiro, ki je bila prislonjena ob steno,

razbil je vse sode po vrsti, se vrgel na tla in začel v joku cepetati in kričati „Zakaj?! Zakaj?! Zakaj?!“.

Ker o možu, ki je skoraj vsak dan šel na sprehod čez vas že nekaj dni ni bilo ne duha ne sluha, je nek moški stalne gostilniške klape poklical policijo. Ta je skupaj z moževo sestro prišla do tihe hiše, ki je bila zaklenjena. Ko so vseeno uspeli vstopiti so šli za močnim vonjem v klet. Tam so našli grozljivo podobo moža, ki je očitno že nekaj dni ležal na tleh, ki jih je prekrival viski. Deli sodov so ležali po celotnem prostoru, klop na kateri je mož presedel dolge dneve je bila prevrnjena. Pričujoči so s studom opazovali moževe razžrte roke in premočena oblačila. Polovica obraza je bila nerazpozavna, z odprtim očesom, ki je možu še ostal, pa ta je zrl v bombažno lutko, ki je visela pod oknom.

 Anja Radaljac

DEGRADACIJA NEKE ČEŠPLJICE

Od primišljanj do raz-misljanj (roman v nadaljevanjih)

10.

Tisto tam v naslanjaču umazano oranžne barve, ki se nahaja nasproti police, na kateri stoji ena sama drobna, neugledna lončnica, je kajpak Sofija. Dragan že spi, kajti jutri ga čaka dolg in naporen delavnik, zdaj pa je že pozno, nad mestom so že natančno štiri ure in šestindvajset minut prižgane oranžne cestne luči.

Sofiji v naročju počiva zelena beležnica, v njenih ustih pa se nahaja približno četrtna kemičnega svinčnika. Sofija bo zdaj pisala. Z neodobravanjem prebira besedilo, ki ga je napisala prejšnji večer, pri čemer se sooča z manjšo ustvarjalno krizo. Ne more in ne more se domisliti, kako naj nadaljuje začetni tekst – v svojih mislih ga imenuje roman in proti temu ni mogoče ničesar ukreniti. Domisli se, da ji je kakav, ki ga je ob pisanju pila včeraj zvečer, prav dobro del, zato vstane in si v kuhinji, ki žari od čistoče in zaudarja po razkužilu, pripravi domačo različico toplega čokoladnega napitka.

Nenadoma, medtem ko naslonjena na pult srka sladko tekočino, jo prešine, da začetega romana preprosto ne bo nadaljevala. Zaveda se, da je bilo začetno besedilo napisano v ustvarjalni mrzlici, razvodenelo je že prihodnji dan. Z olajšanjem pomisli, da je Feliksu poslala S steze, besedilo o katerem sta govorila, in ne Prisluškovanj. Ideja za novo besedilo – v mislih ga že imenuje roman in tudi tokrat se ne da v zvezi s tem nič storiti – pride, ko umiva prazno skodelico, pri čemer jo povsem prevzame nenadejana melanholija.

Ko Sofija ponovno sede v naslanjač, ki ga imenuje pisateljskega in odpre zeleno beležnico, ji kemični svinčnik odločno sloni v desnici.

Izgubljanja

Kdo je Michelangelov David?

Galeria dell'Accademia. Firenze. September, 2008. Stala sem pred njim, ne da bi zmogla odvrniti pogled. Stala sem tako že vsaj četrto ure. Oh... Če bi bil resničen... bi ga opazila v množici ljudi? Bi še bil tako dovršen, brez ene same napake? Kakšen bi bil?

Z lasmi v barvi pečene obale. S poltjo, svetlo in nežno kot fino mleto pšenični otrobi. In oči... še vedno sem zrla v popolni, klasično lepi obraz. Oči... dva zvezdasta modra safirja. Moj pogled ga je zaobjel v celoti. Bil bi visok, vitek. Dvajset, morda

triindvajset let. Opazila bi ga v množici, gotovo. A kdo bi bil? Kaj bi počel? Njegov obraz, tako prefinjen. Nagubano čelo. Melanholične oči. Moj David prav gotovo ne bi bil pastirjev sin. Ne bi premagal velikana. Moj David bi bil zgolj mlad moški. Pesnik. Občutljiv, senzibilen, nežen. Izstopajoč, vendar ne bi želel izstopati. Na to bi kazala njegova, v ramenih rahlo sključena drža. In gotovo bi imel čudovit, mehak glas. Otožne narave bi bil. Melanholik. Kaj še? Trmast. Gotovo trmast. Sarkastičen. Bister. Razgledan. Popoln.

Srečala sem ga leto dni zatem. V Ljubljani. Sem ga opazila v množici? Da. Nisem mogla odvrniti pogleda. Svetlolas z mehкими kodri. Visok. Vitek. Rahlo sključena drža. Modre oči. Dvaindvajset. Melanholik. Občutljiv. Senzibilen. Pisal je prozo. Mehak glas. Trmast. Sarkastičen. Bister. Razgledan. Popoln? Nikakor.

Današnje jutro. Velika zračna soba. Najina spalnica. Balkonska vrata rahlo priprta, tako da v sobo priteka topel poletni zrak. Dan diši po soncu. Do tal segajoče, tanke bele zavese nihajo. Nad nama se prvi jutranji žarki lovijo v lestencu. Na belih stenah sence palminih listov. Leži ob meni. Gol, pokrit do pasu z belo rjuho. Moj David. Seveda mu ni tako ime. In njegove prsi se dvigajo in spuščajo, ko diha. A vendar je on.

Pred natanko enim letom je bilo jutro prav podobno temu. Ista soba. Jaz, ob meni isti moški. Sonce zunaj. Ko sem se zbudila, se mi je zdelo, da zrak še vedno nežno dehti, kot bi bil vanj zapisan vonj najnega ljubljenja. Danes je zrak težek od prepira.

Gledam njegov obraz. Tako znan. Na čisto takšen način se mršči kot Michelangelov kip. Iste melanholične oči ima. Kadar je slabe volje, enako pači ustnice. Kadar se smeji, ima pod očmi po štiri smejalne gubice. Še vedno sem očarana nad njim, kot sem bila, ko sem ga spoznala. Še vedno bi lahko zamaknjeno strmela vanj. Še vedno težko odvrnem pogled.

Pa vendar... zdi se mi, kot da se mi izmika, kot da mi polzi med prsti barva njegove polti, kot da se spira v nič. Ah ... njegova otožnost! Nerazumevanje! Sarkazem! Trma! Ah, njegovo izkrivljanje mehkega glasu!

Vstanem. Niti zgane se ne, ko na postelji sedem in si nataknem copate. Ne odpre oči, ko vzamem s stola rdečo obleko in iz predala črno perilo. Postanem na vratih, sekundo, morda dve. Toliko, da se prepričam, da je še vedno vsa tam; barva njegove polti. Še vedno globoko diha, spi mirno kot otrok, ki se je pred spanjem napil materinega mleka. Tiho zaprem vrata za seboj.

V kopalnici stopim pred ogledalo. Če je on Michelangelov David, sem jaz Da Vincijeva Mona Lisa. Temni lasje. Oči v barvi zrelega kostanja. Pod njimi podočnjaki, ki nikoli povsem ne izginejo. Olivna polt. Stalen polovičen nasmeh. Če je David pesnik, je Mona Lisa čarovnica. Alkimistka. Skrivnostna. Sangvinik. Čudežno privlačna v svoji neprivlačnosti. Zaprta vase. Zadržana. Čutna.

Spreleti me, da sva zadnje čase prav kakor najina umetnika. Napeta. Najina glasba je polna disonanc. Podobe, ki jih slikava na najino platno nastajajo ena mimo druge. Najine poteze s čopiči... ne ujamejo se. Njegove so hitre, nepremišljene in viharne. Moje so vedno bolj mime, natančne, premišljene. Hladne.

Gola sem že in stopim pod tuš. S toplo vodo si zmočim lase in pustim, da se mi topel curek zliva preko oči, nosu, da mi drsi čez ustnice. Tako prijetno je. Zdi se mi, da postane malo hladneje. Moje milo diši po cimetu, jabolkah in vaniliji. Sladko. Njegovo diši kot pomaranče. Sveže. Rada bi danes dišala, kot navadno diši on. Zdrsim z rokami preko polnih prsi, rahle izbokline trebuha in utiram peno v kožo okroglih bokov ... Diši ... njegovo milo tako diši. Sperem ga s sebe, kot bi spirala njega. Spet stopim pred ogledalo. Oblečem črne čipke, mehke na koži in rdečo poletno obleko, segajočo do kolen, frfotavo okoli bokov, oprijeto prek prsi. Lase razčešem, razmršim s prsti in pustim, da se sušijo sami. Iz stanovanja odidem tiho, da ga ne bi zbudila.

Na ulici se izgubim med ljudmi. Nisem več Mona Lisa in doma me ne čaka Michelangelov David. Sem le še eno dekle v množici. Kdor me pogleda, se ne more odločiti, ali sem lepa ali ... ah, še vedno sem Mona Lisa! Ampak danes nikomur ne sledim s pogledom. Vame je zažrt le tisti hlad, ki me osamljuje.

Danes bežim. Bežim na kraj, kjer je vse moje.

Kajti želim si stran, stran od belih sten, stran od rjuh, ki mu prekrivajo ledja, stran od njegovega mila in njegovega vonja, stran od njegovega izkrivljenega mehkega glasu, stran od pridigarja. Stran od kota za klečanje, ki mi ga je odkazal, kajti jaz ne zmorem poklekniti.

Tlakovane ulice. Samo z delčkom zavesti jim sledim, sandali sami vedo, kam stopiti, noge so vajene poti med starimi meščanskimi hišami. In vendar opazim hišo, kjer si želi stanovanja. Visoki stropi, veliki odprti prostori, polkrožen balkon in lastna terasa na strehi. Razkošje. Njegove sanje so prazne. Njegove sanje so kot makovo polje, valujoče v vetru; prelepo, a tako krhko. Torba polna ljubih stvari mi visi preko ramena. Pred menoj železniška postaja in spomnim se ga, modrega vlaka!

Vozil je preko poljan, počivajočih v zvezdni noči, preko makovih polj, dehtečih v vetru, preko veličine nevihtnega neba, preko zlatih plaž nevidnih otokov, skozi njegove sanje in tunele mojih misli. Modri vlak, ki se ni nikoli ustavil. Do zdaj. Tiri so obviseli na nebesnem svodu. Konec. Morala bi jih graditi. On in jaz. Da bi najin modri vlak peljal dalje.

Odvrnem pogled in povesim oči. Čeveljci klepečejo s tlakovci.

Sanjarjenja med bilkami

To je tam, kjer avtobusi ne vozijo in kjer hrumenje avtomobilov potihne. Majhen travnik samo zame. Zaraščena trava polna pisanega cvetja. Ne bojim se kač. Le eno samo drevo raste na skrajnem robu travnika, kjer zeleno prehaja v zeleno, v gozd. Tu se k nebu dviguje moja jablana. Približno meter in pol nad tlemi se njeno deblo razveja v bahavo bogato krošnjo. Kadar belo cveti, ter njeni cvetovi drhtijo v vetru, je kakor definicija pomladi. Leta in leta sem redno prihajala sem in to drevo je bilo moje zatočišče pred svetom. Beg iz realnosti.

Ležem v senco, ki jo meče bohotna krošnja. Zdi se mi, da sem neskončno utrujena. Kakor čajnik, ko v njem zavre voda. Puhti od mene. Jeza. Žalost. Razočaranje. Nezmožnost dojeti. Slabost, ki se je naselila v moje drobovje. Zvija me je v trebuhu. In tako neskončno sem utrujena. Kljub vsemu puhtenju se mi oči zapirajo. Tudi pod vekami je bil travnik. Malo se mi je vrtelo. Od nekod so zadišale ciklame. Držal me je za roko ... ali pa tudi ne. In zdaj sem nosila zeleno krilo. Prsi sem imela gole ... bilo me je tako sram ...preko mene leti rumen krokodil. Rad bi mi nekaj povedal. Pomislim, kako je vse nesmiselno. In on me še vedno drži za roko. Zvija jo. Kričim.

Zbudim se nenadoma. Po konici nosu mi leze pikapolonica in me nežno žgečka. Sonce se razliva preko malega gozdiča za menoj, ga pokriva z rumeno odejo. Tako toplo.

Sedem, v laseh pustim travne bilke, v naročju nekaj majhnih zelenih kobilic. Samo sem. Kako krasno je samo biti! Nad mano nebo. Nad mano sonce! In nobenih zrcal ni nikjer. Ogledal, v katerih bi se odbijali svetlobni žarki in me slepili.

Mislim nanj. Na njegova večno enaka berila. Mislim na tiste slike, ki ležijo pred njim gole in zatem poteptane. Na njegove odstonosti. Če bi njegove oči žarele v barvi borovnic, bi bilo vse mnogo lažje, pomislim. Če bi mi prebral pesem in se nasmehnil mojim čopičem. Vsaj enkrat.

Odnaša me. Hodim po svojih lepih "če" in "mogoče" labirintih. Labirintih iz drugih svetov. Svetov, ki so samo moji. Kaj pa hočem? Ne morem se jim odreči! Kdo bi se potem izgubljal v teh prečudovitih poteh? Bi sploh še vodile v cilj, labirintne poti? Kdo bi se sprehajal skozi zarasle travnike mojih prispodob, če bi mene nehala odnašati? Če bi se nehala spraševati? Sploh jih ne bi bilo več, teh svetov. In to bi bilo strašno! Da, bilo bi strašno!

Postavljam in rušim usode. Vse moje, vse njegove, vse najine. V ozadju se blešči vijolično, ko pišem biografije, se igram krivalnice v labirintih, brišem poglavja življenj in spreminjam vse pomembne letnice. Jaz imam v rokah čas, jaz imam prostor, jaz nas imam na dlani, jaz imam naše usode. Ko sanjam, se izgubljam v spominih. Ko veter zašumi v vejah moje jablane, mi pred oči nenadoma stopi slika drevoreda, tistega dolgega, ki krasi neko cesto, ki vodi k nekemu morju.

Oj, drevoredi, (me spet odnaša)! Kaj niso čudoviti? Kakor odmev preteklosti. Kakor odmev romantičnega angleškega podeželja iz romanov kot je tisti, v katerem se Darcy zaljubi v Lizzy. Prav na smrt! Kaj niso drevesa v drevoredu kakor plesalci in plesalke, ki stojijo drug nasproti drugemu, da bi odplesali menuet? V vetru se lahno, elegantno priklanjajo drug drugemu, vsak trenutek si bodo stopili nasproti in bodo krinoline zašumele v vetru! In spet se bodo priklonili. Ah ... prikloni. David. Kako dolgo se že nisva priklanjala drug drugemu! Midva sva plesala pasa dobre. Kako je znal mahati z rdečo ruto in kako se nisem več znala umiriti, ko sem enkrat izgubila nadzor! Vrtela sva se eden okoli drugega, si ne pustila dihati, jaz sem se uklanjala in on je še vedno mahal z rdečo ruto, nikoli se nisva ustavila, nikoli se nisva priklonila.

Rahel veter mi mrši lase, ki se kot valovi čokolade nežno pritiskajo na moja lica. Lahko sem tiho, pri miru. Lahko se izgubljam. Nihče me ne trga z mojih stezic, nihče me za roko ne vleče nazaj. Nazaj med datume, nesoljeno juho, čakanja, brezbarvne tišine in podkožno omalovaževanje. Ah, neštete nepomebne male reči, ki tako hitro rastejo!

Če bi bil David z menoj, bi mu zdaj morala namazati hrbet, da ga ne opeče sonce. In rekel bi, da je prevroče. Potem bi sedel poleg mene, strmel v daljavo in ne bi čutil božajočih rok vetra. Samo čisto malo bi bil tiho, nato bi me vprašal, če sem že prebrala njegovo recenzijo zadnjega Lainščkovega romana, ki je bila objavljena prejšnji teden. In jaz bi morala reči, da še nisem imela časa, da bi jo prebrala. In on se bi namrščil. Čemerno bi boljčal predse in spraševal se bi, kako da nisem imela časa, če pa **sem** samo in **počnem** samo. In jaz bi bila tiho.

Nenadoma se počutim slabo. Izgubljeno. V tujem labirintu. V tujem življenju. Zdi se mi, da se nekdo drug izgublja na zaraščenih stezicah, da samo zaradi njega sedim pod tem drevesom, da sem samo tujčevo izgubljanje.

Z roko sežem v torbo, ki leži tam, kjer je prej počivala moja glava in iz nje izbrskam v mehke platnice vezano knjižico, ki mi jo je pred kratkim podarila prijateljica. Pesmi povsem neznane avtorice so izšle pri majhni, nepomembni, neugledni založbi. Odprem in polistam. Nisem je iskala, a pesem je našla mene.

Sonce poljublja vrhove hribov,
v gozdu le ena ptica prepeva,
sladki se vonj pomladi
meša z vonjem tvoje kože,
ko dihaš ob meni,
čisto ob meni, v travi leže.
In tvoji se kodri
zapletajo v moje prste,
kot se nad nama prepletajo dehteče veje
odpirajočih se popkov
in nežnih cvetov.

tu iz trave lezejo žuželke,
meni na roke in tebi na nos,
nežno migetajo
in v smrečju žvižga kos.
V lase mi rožni cvetek zapletaš,
smejiš se, praviš,
da sem lepa.
Poslednji sončni žarki tega dne
se lovijo po tvojem obrazu.

Poljubi me,
kot prve kapljice večerne rose
poljubljajo travne bilke,
poljubi me,
kot čebela poljublja nektar cvetov.
poljubi me.
naj nikoli ne mine,
naj nikoli ne izgine,
mir travnikov najinih pomladnih šepetanj.

Minilo je. Nehote je pred mojimi očmi vijolično.

Sofija ponovno žveči kemični svinčnik. Tokrat gre za približno dve petini njegove celotne dolžine. Ponovno prebira vse, kar je danes napisala. Ob tem jo vse bolj in bolj prežema lahkotna radost, na katero niti očitno pomanjkanje slogovne dovršenosti ne more prav dosti vplivati. Zdi se ji, da je v nekaj dneh v pisateljskem smislu napravila neizmeren preskok.

Polista po beležnici, preleti S steze in besedilo označi kot obupno pretenciozen poskus estetske dovršenosti, filozofske poglobljenosti in izumetničene metafikcije. S steze je povsem neavtentično, patetično, puhlo besedilo, iz katerega veje aroganca samooklicanega višjega sloja. Sofija se zgrozi ob misli, da je ravno to besedilo, ki ga je poslala Feliksu.

Nadaljuje z branjem Prisluškovanj in si čestita, kajti narcisitična drža, ki je zaznamovala vsak stavek S steze, se je v Prisluškovanjih že nekoliko razrahljala. Vsekakor pa jo boleče zbode v oči odlomek, ki ga je citirala iz Madame Bovary, mœurs de province.

Ponarejenost, ki je prežemala S steze, se tako še kako jasno vidi tudi v Prisluškovanjih in čeprav se Sofija zaveda, da nikdar ne bo v celoti razumela Schillerjeve misli, je prepričana, da literatura ne sme biti zgolj prenarejeno, zadrgnjeno lovljenje dovršenih skupkov besed z željo po izvirnem estetskem doživljanju in niti ne nasilno

dejanje, ki poskuša na vsak način ter za vsako ceno doseči globino (Celo dno!) vseh poglobitvenih filozofskih vprašanj.

Ponovno prebere začetni roman Izgubljanja. Pozorno branje ji razkrije še več veselja, zdi se ji, da je s tem začetkom, tema poetičnima poglavjema presegla vse, kar je napisala do sedaj. Občuduje iskrenost svoje lirične pripovedi, kajti blago zvaneči stavki, ki tvorijo to novo, nežno delo niso le pretenciozen poskus, izrasel iz želje po doseganju umetniških idealnov. Ne, to besedilo je boljše od vseh drugih ravno zato, ker ob tem, ko ga je pisala, ni razmišljala, ker je predvsem čutila. Zato je z njim posegla, četudi le za majhen korak, morda celo zgolj pol koraka, v svetlo območje Resnice.

